

บทบาทการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางอาญาของพนักงานสอบสวนหญิงในสถานีตำรวจ The Roles of the Criminal Justice System in Female Inquiry Officials at The Police Station Level

อลิสมา หวังเจริญ¹ และ ฐนันดรศักดิ์ บวรนนท์กุล²

^{1,2}คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Alisma Wangcharoen¹ and Tanunsak Borwornnuntakul²

^{1,2}Faculty of Social Science and Humanities, Mahidol University

Received September 24, 2019 | Revised May 7, 2020 | Accepted June 4, 2020

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทความรับผิดชอบด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางอาญา ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน รวมถึงแนวทางการพัฒนาบทบาทของพนักงานสอบสวนหญิง กลุ่มตัวอย่างคือพนักงานสอบสวนหญิงที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ รุ่นที่ 66 - 71 ที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งพนักงานสอบสวนทั่วประเทศ จำนวน 205 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลศึกษาพบว่า 1) การปฏิบัติงานตามกรอบบทบาทความรับผิดชอบด้านการอำนวยความสะดวกของพนักงานสอบสวนหญิงอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า การทำงานด้านการสอบสวนผู้เสียหายและพยานอายุไม่เกิน 18 ปี เป็นด้านที่พนักงานสอบสวนหญิงปฏิบัติมากที่สุด 2) พนักงานสอบสวนหญิงในสถานีตำรวจยังประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มากที่สุดคือด้านการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะพนักงานสอบสวน รองลงมาคือด้านระบบการปฏิบัติงานสอบสวน 3) แนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ในด้านระบบการปฏิบัติงานสอบสวนเป็นด้านที่มีความเห็นระดับมากที่สุด ที่ควรนำมาใช้ในการพัฒนาบทบาทของพนักงานสอบสวนหญิง นอกจากนี้ พนักงานสอบสวนหญิงยังมีพื้นฐานความรู้ด้านการสอบสวนที่ไม่เพียงพอ ต้องเรียนรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองพร้อมกับการปฏิบัติหน้าที่หน่วยงานที่ฝึกอบรมพนักงานสอบสวนหญิง จึงควรเน้นการให้ความรู้ทางด้านนิติศาสตร์เป็นหลักที่จะทำให้พนักงานสอบสวนหญิงปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

คำสำคัญ: บทบาท, การอำนวยความสะดวกยุติธรรม, พนักงานสอบสวนหญิง

Abstract

This survey research aims to describe the roles, problems, and suggestions for the development of the role of female inquiry officials in the criminal justice system. The sample included 205 female inquiry officers who graduated from the Royal Police Cadet Academy and held the positions as inquiry officers throughout the country. Data were collected through a self-reported questionnaire. Data analysis was conducted using descriptive statistics including frequencies, percentages, means, and standard deviations.

The results showed that: 1) The performance in the female inquiry officials according to the provision of justice was at a high level. When considering each aspect, it was found that the most practiced responsibility was the operation for the investigation of victims and witnesses aged 18 and below. 2) The female inquiry officers at police stations were still facing problems at a medium level, especially problems in the performance of responsibility as an inquiry officer, and problems in the operational system of investigation. 3) A suggestion for the development of the role female inquiry officials was to develop an operational investigation system that clearly states the roles of female inquiry officers. In addition, as female inquiry officers had insufficient knowledge about criminal investigation, they should learn more by themselves. The agencies responsible for training female inquiry officers should focus on providing legal knowledge that would enhance their efficiency according to the assigned roles.

Keywords: Roles, Criminal Justice System, Female Inquiry Officials

บทนำ

แนวความคิดเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นหลักการและสิทธิพื้นฐานที่สำคัญของหลักสิทธิมนุษยชน เป็นที่มาของนโยบายและกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิต่าง ๆ ได้แก่ สิทธิของผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหา สิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิเด็กและสตรี เป็นต้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงเริ่มโครงการพนักงานสอบสวนหญิงในปี พ.ศ. 2537 ให้เป็นพนักงานสอบสวนประจำสถานีตำรวจในเขตพื้นที่นครบาล ทำหน้าที่รับผิดชอบการสอบสวนคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับเด็ก สตรี และครอบครัว ต่อมาในปี พ.ศ. 2552 มีโครงการรับนักเรียนนายร้อยตำรวจหญิงเข้ามาศึกษาในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เพื่อผลิตนายตำรวจหญิงให้มีความรู้ความสามารถรองรับการปฏิบัติงานในกระบวนการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และคุ้มครองผู้เกี่ยวข้องในคดีความผิดเกี่ยวกับเด็ก สตรี และครอบครัว

ปี พ.ศ. 2556 นักเรียนนายร้อยตำรวจหญิงรุ่นแรกได้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ บรรจุตำแหน่งพนักงานสอบสวนได้กระจายไปประจำสถานีตำรวจในพื้นที่เมืองจังหวัดใหญ่ทั่วประเทศ

มีอำนาจการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ได้รับเงินประจำตำแหน่งและอยู่ในสายการบังคับบัญชาตามโครงสร้างงานสอบสวนเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนชาย ซึ่งในขณะที่เริ่มปฏิบัติงาน โครงสร้างงานสอบสวนในขณะนั้น มีการกำหนดกรอบอำนาจหน้าที่และบทบาทในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในคดีอาญาออกมาอย่างชัดเจน แยกออกจากโครงสร้างการบริหารสถานีตำรวจ ความก้าวหน้าในการเลื่อนตำแหน่งใช้วิธีการประเมินจากการสอบและภาระงานที่รับผิดชอบระหว่างที่ครองตำแหน่งสอบสวน

ในปี พ.ศ. 2559 มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างงานสอบสวน โดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 7/2559 ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 ให้กำหนดตำแหน่งข้าราชการตำรวจซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนใหม่ เพื่อเอื้อต่อการปฏิรูปงานด้านการบริหารราชการแผ่นดินและกระบวนการยุติธรรมให้สอดคล้องกับโครงสร้างและระบบการบังคับบัญชาของตำรวจ คำสั่งดังกล่าวจึงมีผลให้ตำแหน่งพนักงานสอบสวนในแต่ละระดับตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ถูกยกเลิกไป แต่ในขณะที่ยังไม่มีการแต่งตั้งให้ไปดำรงตำแหน่งใหม่ก็ยังคงต้องปฏิบัติหน้าที่เดิมต่อไปก่อน (Royal Thai Police, 2016)

การปรับปรุงแก้ไขในเรื่องดังกล่าวเป็นการยุบรวมตำแหน่งงานสอบสวนกับตำแหน่งงานอื่น ๆ ที่มีอยู่ในสถานีตำรวจ ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนโครงสร้างตำแหน่งในสถานีตำรวจด้วยเช่นกัน งานสอบสวนจึงถูกกำหนดให้อยู่ในกลุ่มสายงานป้องกันปราบปราม เพื่อให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มนี้ไม่ว่าจะเป็นการสืบสวน ป้องกันปราบปราม จราจร และสอบสวน จำเป็นต้องมีความรู้ด้านกฎหมายในการปฏิบัติงาน มีการกำหนดคุณสมบัติเฉพาะความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน โดยต้องผ่านงานสอบสวนทุกระดับตำแหน่งจนถึงระดับผู้กำกับการหัวหน้าสถานีตำรวจ ในอนาคตจะมีการย้ายเข้าออกสายงานสอบสวนในทุกระดับตำแหน่ง (Office of Human Resources, Royal Thai Police, 2018) และในส่วนของผู้ปฏิบัติอาจทำให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ เกิดความกังวลถึงความมั่นคงในสายงาน

อย่างไรก็ตาม การทำงานของผู้ทำหน้าที่สอบสวนซึ่งเป็นผู้หญิงในสถานีตำรวจ พบว่า ยังคงทำงานในความขาดแคลนเครื่องมือเครื่องใช้ในการสอบสวนที่ทันสมัยและขาดความชำนาญในการทำคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ (Plungsrisakul, 1995) เนื่องจากมีการมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่อื่นซึ่งไม่ใช่งานสอบสวน เช่น งานหน้าห้อง งานจราจร งานธุรการ หรือมอบหมายคดีอื่นให้รับผิดชอบ นอกเหนือจากคดีเกี่ยวกับเด็กสตรี เยาวชนและครอบครัว เนื่องจากกำลังพลไม่เพียงพอ พนักงานสอบสวนหญิงมีลักษณะทางสรีระที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการสอบสวน เช่น การมีประจำเดือน การตั้งครรภ์ เป็นต้น (Watanasin, 2017) พนักงานสอบสวนหญิงต้องมาเข้าเวรทำงานในช่วงเวลากลางวัน เนื่องจากการขาดแคลนพนักงานสอบสวนชาย ทำให้เกิดความไม่ปลอดภัย (Kukudrue et al., 2018)

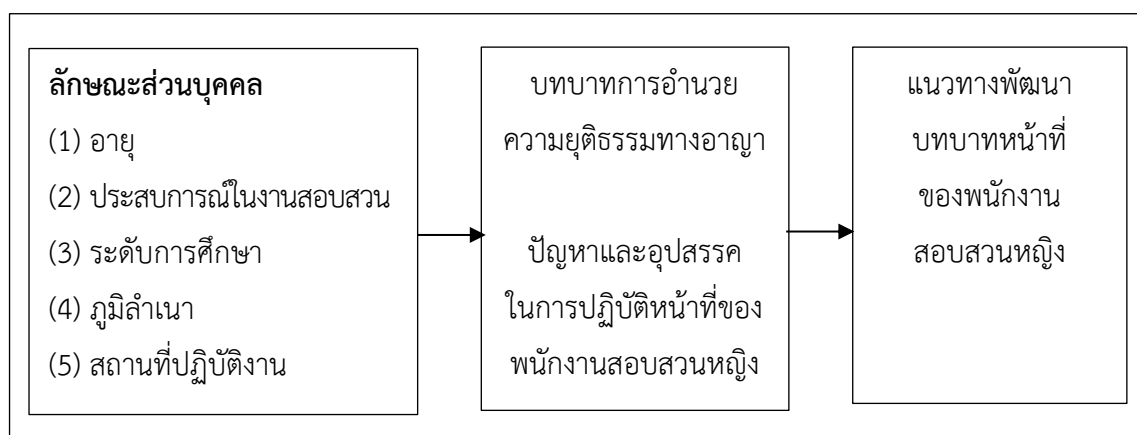
ภายใต้ปัญหาการทำงานของพนักงานสอบสวนและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างระบบงานสอบสวนที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทหน้าที่ของพนักงานสอบสวนหญิงอาจจะต้องปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ดังกล่าวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะศึกษาบทบาทการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของพนักงานสอบสวนหญิงตามบริบท

ในปัจจุบัน ประกอบกับการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า การศึกษาบทบาทการทำงาน เฉพาะด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของพนักงานสอบสวนหญิงยังมีอยู่อย่างจำกัด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ศึกษาในเรื่องดังกล่าว โดยมุ่งเน้นศึกษาพนักงานสอบสวนหญิงที่ประจำอยู่ในสถานีตำรวจ เนื่องจาก สถานีตำรวจเป็นหน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน เพื่อให้ทราบ ถึงบทบาทความรับผิดชอบด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางอาญา ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และแนวทางการพัฒนาบทบาทของพนักงานสอบสวนหญิงในสถานีตำรวจ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาบทบาทความรับผิดชอบด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางอาญาของพนักงานสอบสวนหญิง
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของตำรวจหญิงเมื่อปฏิบัติหน้าที่งานสอบสวนในสถานีตำรวจ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทของพนักงานสอบสวนหญิงในสถานีตำรวจ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ทบทวนวรรณกรรม

1. การอำนวยความสะดวกยุติธรรมในคดีอาญาของตำรวจ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่ได้ประกาศใช้ เมื่อวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2560 ทำให้มีการปรับปรุง เพิ่มเติมกฎหมายหลายฉบับ เกิดการเปลี่ยนแปลง ในส่วนของกฎหมายรวมทั้งบริบทของสังคม แต่ก็ยังไม่ได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของบุคลากรที่อยู่ในงานสอบสวน ทั้งยังให้พนักงานสอบสวน ปฏิบัติงานโดยยึดถือตามแบบเดิม คือ คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ 419/2556 ลงวันที่ 1 กรกฎาคม

พ.ศ. 2556 ซึ่งมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในเรื่องการอำนวยความสะดวกทางอาญาและการทำสำนวนการสอบสวน โดยในส่วนของ การอำนวยความสะดวกทางอาญา ได้มีการกำหนดบทบาทความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานตำรวจ ตั้งแต่การรับแจ้งความ การค้น การจับ การควบคุม การปล่อยตัวชั่วคราว และการสอบสวน ทั้งนี้จะขอก้าวในส่วนที่เป็นบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของพนักงานสอบสวนโดยตรง นั่นก็คือข้อกำหนดเกี่ยวกับการสอบสวน ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์หรือแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยที่พนักงานสอบสวนจะต้องดำเนินการสอบสวนตามหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 8 และระเบียบอื่น ๆ รวมถึงคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นสำคัญ (Royal Thai Police, 2013) โดยแยกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ การรับคำร้องทุกข์ การสอบสวนเด็กที่เป็ผู้เสียหายหรือเป็นพยานที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี การปฏิบัติเกี่ยวกับผู้ต้องหา การปฏิบัติในการนำผู้ต้องหาซึ่งเกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ การปฏิบัติในการชี้ตัวผู้ต้องหา และการให้นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่รับผิดชอบการสอบสวน

2. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนหญิง

แม้ว่าพนักงานสอบสวนหญิงจะเป็นที่ ต้องการอย่างมากและการปฏิบัติงานก็ได้รับความพึงพอใจจากหลายส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่าผู้หญิงและเด็กที่เป็นผู้เสียหายในคดีความรุนแรงในครอบครัวจะยินยอมให้ปากคำต่อพนักงานสอบสวนหญิงมากกว่าพนักงานสอบสวนชาย (Egobol, 2015) พนักงานสอบสวนหญิงสามารถเข้าใจถึงความรู้สึกของผู้ถูกกระทำในคดีเพศ ทำให้ได้รับความไว้วางใจ ทำงานได้หลากหลาย (Kukudrue et al., 2018) แต่จากการปฏิบัติงานยังคงมีปัญหาในส่วนของ การบังคับบัญชาและการบริหารจัดการ ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะพนักงานสอบสวนและระบบการปฏิบัติงานสอบสวนที่พบว่าผู้บังคับบัญชายังมีการสั่งการในคดีที่ซ้ำซ้อน หลายท่านไม่ให้ความสำคัญของพนักงานสอบสวนหญิง เนื่องจากไม่เข้าใจบทบาทการทำงาน สั่งงานไม่ตรงกับ ความรับผิดชอบ ทั้งยังให้ทำงานอื่นที่ไม่ใช่งานสอบสวน (Watanasin, 2017)

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ทำการศึกษาค้นนี้ คือ พนักงานสอบสวนหญิงที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ รุ่นที่ 66-71 ที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งพนักงานสอบสวนที่ประจำอยู่ในสถานีตำรวจทั่วประเทศ โดยมีช่วงเวลาปฏิบัติหน้าที่ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึง กรกฎาคม พ.ศ. 2562 จำนวน 420 คน การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (Yamane, 1967) ได้กลุ่มตัวอย่างวิจัยจำนวนทั้งสิ้น 205 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการถามความสมัครใจในการให้ข้อมูล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยประกอบไปด้วยแบบสอบถามทั้งหมด 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนข้อมูลทั่วไป ส่วนบทบาทความรับผิดชอบด้านการอำนวยความสะดวกทางอาญา ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนหญิงและส่วนแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนหญิง ทั้งหมดจำนวน 72 ข้อ

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากได้ขอการรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน โดยคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สาขาสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และได้รับการอนุมัติเลขที่ 2019/142.2506 แล้ว จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน มิถุนายน ถึง กรกฎาคม พ.ศ. 2562 โดยส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ และทางอีเมล เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำหรับคำนวณค่าทางสถิติสำเร็จรูปด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 24 ปี มีประสบการณ์หรืออายุในการทำงานสอบสวน 2.53 ปี สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเพิ่มเติมนอกเหนือจากปริญญารัฐประศาสนศาสตร์ จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ในระดับปริญญาตรี จำนวน 58 คน (คิดเป็นร้อยละ 28.3) ส่วนใหญ่เลือกศึกษาในหลักสูตรนิติศาสตร์ จำนวน 51 คน ระดับปริญญาโท จำนวน 20 คน (คิดเป็นร้อยละ 9.8) ส่วนใหญ่เลือกศึกษาต่อในด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 8 คน นอกจากนี้ มีผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรเนติบัณฑิต จำนวน 4 ราย (คิดเป็นร้อยละ 2.0) ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดทางภาคกลางและปริมณฑล จำนวน 58 ราย (คิดเป็นร้อยละ 28.3) และส่วนใหญ่ปฏิบัติงานสอบสวนในกองบัญชาการตำรวจนครบาล จำนวน 64 ราย (คิดเป็นร้อยละ 31.2)

2. บทบาทความรับผิดชอบด้านการอำนวยความสะดวกทางอาญา

โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติงานตามกรอบบทบาทความรับผิดชอบด้านการอำนวยความสะดวกทางอาญาอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.10 และเมื่อพิจารณาคะแนนการปฏิบัติงานตามกรอบโครงสร้างหน้าที่ที่รับผิดชอบ แยกเป็น 6 ด้าน พบว่า การปฏิบัติงานตามกรอบบทบาทในการสอบสวนผู้เสียหายหรือพยานอายุไม่เกิน 18 ปี มีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติงานมากที่สุด ($\bar{X}$ = 3.51, S.D. = 0.73) รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับผู้ต้องหา ($\bar{X}$ = 3.32, S.D. = 0.52)

ด้านการปฏิบัติในการชี้ตัวผู้ต้องหา ($\bar{X}$ = 3.06, S.D. = 1.26) ด้านการปฏิบัติเมื่อผู้ต้องหาไปชี้ที่เกิดเหตุ ($\bar{X}$ = 3.01, S.D. = 0.52) ด้านการรับคำร้องทุกข์ ($\bar{X}$ = 2.89, S.D. = 0.64) และด้านการปฏิบัติงานร่วมกับนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่หรือพนักงานสอบสวนอาวุโสในการรับผิดชอบงานสอบสวนร่วมกัน ($\bar{X}$ = 2.83, S.D. = 0.96) ตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลบทบาทความรับผิดชอบ ด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางอาญาของพนักงานสอบสวนหญิง (N = 205)

บทบาท ความรับผิดชอบ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความ
ด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางอาญา	คะแนนรวม		
การรับคำร้องทุกข์	2.89	0.64	ปานกลาง
การสอบสวนผู้เสียหายหรือพยานอายุไม่เกิน 18 ปี	3.51	0.73	มาก
การปฏิบัติเกี่ยวกับผู้ต้องหา	3.32	0.52	มาก
การปฏิบัติเมื่อผู้ต้องหาไปชี้ที่เกิดเหตุ	3.01	1.25	มาก
การปฏิบัติในการชี้ตัวผู้ต้องหา	3.06	1.26	มาก
การปฏิบัติในการให้นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่รับผิดชอบในการสอบสวน	2.83	0.96	ปานกลาง
ภาพรวมบทบาทความรับผิดชอบ	3.10	0.57	มาก

3. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนหญิง

กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่อการทำหน้าที่สอบสวนโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 คะแนน มีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน 4 ด้าน พบว่า ด้านการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะพนักงานสอบสวนเป็นปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.46, S.D. = 0.78) รองลงมาคือ ด้านระบบการปฏิบัติงานสอบสวน ($\bar{X}$ = 4.18, S.D. = 0.76) ด้านขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 3.76, S.D. = 0.87) และด้านการบังคับบัญชาและการบริหารจัดการ ($\bar{X}$ = 3.31, S.D. = 1.01) ตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่
ของพนักงานสอบสวนหญิง (N = 205)

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ ของพนักงานสอบสวนหญิง	ค่าเฉลี่ย คะแนนรวม	S.D.	แปลความ
การบังคับบัญชาและการบริหารจัดการ	3.31	1.01	ปานกลาง
ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน	3.76	0.87	ปานกลาง
การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะพนักงานสอบสวน	4.46	0.78	มาก
ระบบการปฏิบัติงานสอบสวน	4.18	0.76	มาก
ภาพรวมปัญหาและอุปสรรค	3.68	0.68	ปานกลาง

4. แนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนหญิง

โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนหญิงอยู่ในระดับมาก คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 4.15 คะแนน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน 4 ด้าน พบว่า แนวทางการส่งเสริมด้านระบบงานสอบสวน มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.49, S.D. = 0.70) รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะพนักงานสอบสวน ($\bar{X}$ = 4.22, S.D. = 0.90) ด้านขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 4.04, S.D. = 1.25) และด้านการบังคับบัญชาและการบริหารจัดการ ($\bar{X}$ = 3.84, S.D. = 0.90) ตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่
ของพนักงานสอบสวนหญิง (N = 205)

แนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของ พนักงานสอบสวนหญิง	ค่าเฉลี่ย คะแนนรวม	S.D.	แปลความ
การบังคับบัญชาและการบริหารจัดการ	3.84	0.90	ปานกลาง
ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน	4.04	1.25	มาก
การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะพนักงานสอบสวน	4.22	0.90	มาก
ระบบการปฏิบัติงานสอบสวน	4.49	0.70	มาก
ภาพรวมแนวทางการส่งเสริม	4.15	0.78	มาก

มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างสรุปประเด็นได้ดังนี้

1. ต้องการให้มีพนักงานสอบสวนหญิงเพิ่มขึ้น เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระงานและให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น
2. การจัดตำแหน่งพนักงานสอบสวน ควรจัดให้เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนคดีในแต่ละพื้นที่

3. ควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนนายร้อยมีการฝึกทักษะการพูด การสอบถาม ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับข้อกฎหมายและระเบียบการปฏิบัติของพนักงานสอบสวน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างครบถ้วน ถูกต้องตามกระบวนการ

สรุปและอภิปรายผล

พนักงานสอบสวนหญิงที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ มีอายุเฉลี่ย 25.63 ปี มีประสบการณ์การปฏิบัติงานสอบสวนเฉลี่ย 2.53 ปี ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับผู้เรียนรู้ (Advanced Beginner) ในการปฏิบัติงานจะสามารถเรียนรู้ จดจำประสบการณ์และมองเห็นประเด็นจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น แต่จะยังไม่สามารถจัดลำดับความสำคัญของประเด็นปัญหาได้ จึงยังต้องมีผู้ชี้แนะเพื่อให้เกิดความมั่นใจ ตามทฤษฎีของเบนเนอร์ (Benner, 1984)

ในการปฏิบัติงานตามบทบาทความรับผิดชอบด้านการอำนวยความสะดวกทางอาญาของพนักงานสอบสวนหญิงไม่ว่ารุ่นใดหรือปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ใดต่างก็มีการปฏิบัติงานแต่ละด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงภาระงานที่มามากของพนักงานสอบสวนหญิงที่ประจำอยู่ในสถานีตำรวจ ทั้งนี้ ข้อกำหนดเกี่ยวกับการสอบสวนเป็นบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของพนักงานสอบสวนโดยตรงที่จะใช้เป็นแนวทางมาตรฐานในการสอบสวนที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยแยกเป็น 6 ด้านได้แก่ การรับคำร้องทุกข์ การสอบสวนเด็กที่เป็นผู้เสียหายหรือเป็นพยานที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี การปฏิบัติที่เกี่ยวกับผู้ต้องหา การปฏิบัติในการนำผู้ต้องหาซึ่งเกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ การปฏิบัติในการชี้ตัวผู้ต้องหา และการให้นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่รับผิดชอบการสอบสวน

จากผลการศึกษาพบว่า การทำงานของพนักงานสอบสวนหญิงในส่วนของการสอบสวนเด็กที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี ที่เป็นผู้เสียหายหรือพยานมีคะแนนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ ที่ให้หลักในการสอบสวนพยานผู้รู้เห็นเหตุการณ์หรือผู้เสียหายที่เป็นเด็กอายุไม่เกิน 18 ปี ไว้ว่า ผู้ทำหน้าที่สอบสวนต้องทำการสอบสวนเด็กในข้างต้น โดยแยกห้องหรือสถานที่ให้ไม่รวมปะปนกับการสอบสวนคดีทั่วไป มีความเป็นสัดเป็นส่วนที่เหมาะสมและในระหว่างทำการสอบสวนต้องมีทีมสหวิชาชีพ ได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยา พนักงานอัยการ รวมถึงบุคคลที่เด็กได้ร้องขอให้เข้าฟังการสอบสวนอยู่ร่วมในการถามปากคำด้วย และหากมีข้อคำถามใดที่อาจจะไปกระทบกระเทือนสภาพจิตใจของผู้ถูกซักถาม คำถามเหล่านั้นให้ถามผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ โดยจะใช้หลักนี้ในคดีที่เกี่ยวกับเพศ คดีในหมวดชีวิตและร่างกาย ความผิดในหมวดเสรีภาพ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินบางคดี เช่น ความผิดฐานกรรโชก ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ คดีที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี การค้าผู้หญิงและเด็ก รวมไปถึงความผิดที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการ เป็นต้น และในหลักของกฎหมายยังห้ามไม่ให้มีการถามเด็กซ้ำซ้อนหลายครั้งโดยปราศจากเหตุผลที่สมควร ทั้งนี้ผู้ที่ทำการสอบสวนจะต้องแจ้งสิทธิเหล่านี้ให้เด็กทราบด้วยทุกครั้งที่มีการถามปากคำ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยในต่างประเทศที่พบว่าในประเทศแคนาดาและสหรัฐอเมริกา ตำรวจ

นักสังคมสงเคราะห์และบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการสอบสวนเด็ก โดยทำงานร่วมกันเป็นทีมสหวิชาชีพ ผู้ซักถามเด็กจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องพัฒนาการของเด็ก ต้องมีเทคนิคเชิงจิตวิทยาเพื่อให้การซักถามได้มาซึ่งข้อเท็จจริงของคดี อีกทั้งการสอบสวนเด็กต้องดำเนินการอย่างมีรูปแบบในท้องที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่น ในประเทศอังกฤษและแคนาดาจะใช้พนักงานสอบสวนหญิงเกือบทั้งหมดสำหรับการสอบสวนคดีความผิดทางเพศ (Tontan, 2009)

การปฏิบัติงานตามกรอบบทบาทอันตบรองลงมาเป็นด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับผู้ต้องหา ด้านการปฏิบัติในการชี้ตัวผู้ต้องหา ด้านการปฏิบัติเมื่อผู้ต้องหานำไปชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ ด้านการรับคำร้องทุกข์และด้านการปฏิบัติในการให้นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่รับผิดชอบในการสอบสวนตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยที่พบว่า พนักงานสอบสวนในพื้นที่กรุงเทพมหานครหรือกองบัญชาการตำรวจนครบาลส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจต่อบทบาทของพนักงานสอบสวนในการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องหาเด็กและเยาวชนในคดีอาญาเป็นอย่างดี (Chompoonich, 2019) ขั้นตอนการสอบสวนผู้กระทำความผิดหรือผู้ต้องหานั้นเป็นขั้นตอนการปฏิบัติที่มีความสำคัญต่อการสอบสวน เนื่องจากผู้ต้องหาเป็นผู้ลงมือกระทำความผิดจึงรู้เห็นเหตุการณ์ต่าง ๆ ในการกระทำความผิดได้ละเอียดชัดเจนที่สุด ซึ่งหากเขาให้ความร่วมมือในการสอบปากคำเป็นอย่างดีก็จะทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการสอบสวน การค้นหาและรวบรวมพยานพยานหลักฐานต่าง ๆ

แต่อย่างไรก็ตาม มีการวางหลักการในเรื่องการให้ปากคำของผู้กระทำความผิดตามกฎหมายไว้อย่างชัดเจนว่า การให้ปากคำของผู้ต้องหานั้นเป็นสิทธิส่วนบุคคล จึงต้องทำด้วยความสมัครใจของเขาเอง ไม่ได้เกิดจากการบีบบังคับหรือถูกข่มขู่หลอกลวงหรือการกระทำอื่น ๆ ให้เขาต้องพูดและในการจัดให้มีการชี้ตัวผู้ต้องหา แม้ว่าจะไม่มีกฎหมายกำหนดเรื่องการชี้ตัวผู้ต้องหาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจน แต่ในทางปฏิบัตินั้นหลาย ๆ คดีมีการดำเนินการในเรื่องการชี้ตัวผู้ต้องหามาโดยตลอด เพื่อเป็นการยืนยันการกระทำความผิดของผู้ต้องหาและแสดงว่าไม่มีการจับผิดตัว ดังนั้น ผู้ทำการสอบสวนจะต้องมีการจัดให้มีการชี้ตัวให้ถูกต้อง เพื่อไม่ให้กระทบสิทธิของผู้ต้องหา (Boonhurn, 2001) มาตรการในการป้องกันผู้ต้องหาจากการประชาทัณฑ์หรือถูกรุมทำร้าย คือ การนำชี้ที่เกิดเหตุของผู้ต้องหาจะต้องมีทนายความติดตามไปด้วย โดยใช้เวลาน้อยที่สุดและต้องปิดกั้นพื้นที่โดยรอบเอาไว้ เพื่อไม่ให้มีประชาชนจำนวนมากเข้ามามุงดูและเพื่อความปลอดภัย แต่หากสถานการณ์เริ่มไม่ปลอดภัยต้องเลื่อนการนำชี้ที่เกิดเหตุออกไปทันที (Thongnoppakoon, 2010)

จากการทบทวนวรรณกรรมการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนหญิงก็ยังคงมีปัญหาและอุปสรรคที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขอย่างเร่งด่วน ไม่ว่าจะเป็น การบังคับบัญชาและการบริหารจัดการ ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะพนักงานสอบสวนและระบบการปฏิบัติงานสอบสวนซึ่งโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง จากการศึกษาพบว่า ปัญหาด้านการปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวนมีคะแนนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่า ผู้ปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวนที่เป็นผู้หญิง

ยังขาดการยอมรับจากผู้บังคับบัญชา ทั้งในด้านการพิจารณาความดีความชอบ การไม่ให้ความช่วยเหลืออย่างจริงจังกรณีถูกร้องเรียนหรือดำเนินคดีจากการปฏิบัติหน้าที่ (Wattanasin, 2017)

รองลงมาเป็นด้านระบบการปฏิบัติงานสอบสวน ด้านขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานและด้านการบังคับบัญชาและการบริหารจัดการตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wattanasin (2017) และ Kiatkongkamchay (2014) พบว่า การทำสำนวนการสอบสวนของตำรวจยังมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก ซับซ้อนและใช้ระยะเวลานาน มีกฎระเบียบข้อบังคับที่มากเกินไปและไม่ยืดหยุ่น ทำให้เกิดความล่าช้า แม้ว่าจะมีข้อจำกัดเรื่องระยะเวลาการสอบสวน แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาปริมาณคดีที่มีมากต่อกำลังพนักงานสอบสวนได้ และผู้ปฏิบัติยังทำงานในสภาพแวดล้อมที่มีความแออัด ไม่เป็นสัดส่วน ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายและท้อแท้ สำหรับสำนักงานตำรวจแห่งชาติยังขาดการสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้สำนักงานที่จำเป็นและเพียงพอ และบางหน่วยอาจไม่ได้รับการสนับสนุนในส่วนนี้เลย ส่วนของค่าตอบแทนในการทำงานเองก็ยังไม่เพียงพอ นอกจากนี้การให้ความร่วมมือและการประสานงานทั้งในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศาล อัยการ ราชทัณฑ์ สหวิชาชีพ เป็นต้น ยังมีข้อติดขัด

พนักงานสอบสวนหญิงได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาบทบาทเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่พบว่า ความเห็นเกี่ยวกับด้านระบบการปฏิบัติงานสอบสวนมีคะแนนความเห็นมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่า ควรลดขั้นตอนการสอบสวนบางกระบวนการเพื่อกระชับระยะเวลา ปริมาณเอกสารและควรนำเอกสารอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง อีกทั้งส่งเสริมให้พนักงานสอบสวนมีความเชื่อมั่น รัก และศรัทธาในวิชาชีพมากขึ้น (Kiatkongkamchay, 2014)

รองลงมาเป็นด้านการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะพนักงานสอบสวน ด้านขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานและด้านการบังคับบัญชาและการบริหารจัดการตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่าสำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องสนับสนุนงบประมาณให้หน่วยการศึกษาในสังกัดเพื่อจัดการฝึกอบรม เพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้กับผู้ปฏิบัติงานสอบสวนที่เป็นผู้หญิง ซึ่งจะใช้เป็นเครื่องมือในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับความต้องการของพนักงานสอบสวนกลุ่มตัวอย่างที่เสนอแนะให้โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษามีการสอนเพิ่มเติมเกี่ยวกับความรู้ด้านนิติศาสตร์ อีกทั้งผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าส่วนที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลจะต้องส่งเสริมให้พนักงานสอบสวนมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอด โดยเน้นในเรื่องกฎหมายให้ครอบคลุมมากที่สุด ทั้งนี้ผู้ปฏิบัติงานหรือพนักงานสอบสวนต้องมีความสนใจที่จะปรับตัว เรียนรู้ข้อกฎหมายหรือสิ่งใหม่ ๆ รอบตัวตลอดเวลาและนำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาประยุกต์เป็นเครื่องมือใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Punwattana, 2015) ซึ่งสอดคล้องกับคติความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งพนักงานสอบสวนต้องมีทัศนคติที่ดี มีความรู้ความเข้าใจในข้อกฎหมายและสภาพปัญหาครอบครัว จึงต้องผ่านการอบรมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถูกต้องในการดำเนินคดีอย่างมีระบบ อีกทั้งต้องมีการจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอและควรจัดบุคลากรเพศหญิงให้ปฏิบัติงานด้านนี้โดยเฉพาะ (Egobol, 2015) ทั้งนี้การเข้าสู่ตำแหน่งไม่ว่าตำแหน่งใดของสำนักงาน

ตำรวจแห่งชาติควรเป็นไปด้วยความโปร่งใสตามระบบคุณธรรม รวมถึงมีมาตรฐานการส่งเสริมสิทธิสวัสดิการและความเจริญก้าวหน้าในอาชีพราชการของพนักงานสอบสวน (Srisilarak, 2017)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ทบทวนการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการทำงานสอบสวน เพื่อให้สอดคล้องและเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติหน้าที่

1.2 ทบทวนการพิจารณาเรื่องการให้เงินตอบแทนพนักงานสอบสวนเพิ่มตามความเหมาะสม

1.3 ควรส่งเสริมให้พนักงานสอบสวนมีความรู้ในเรื่องกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นใหม่ รวมถึงการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายมาพัฒนาระบบการฝึกอบรม ให้สามารถเข้าศึกษาทุกที่ทุกเวลาและไม่กระทบต่อการจัดกำลังพลในการเข้าเวรทดแทนเมื่อต้องลาไปฝึกอบรม

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 ควรมีการบูรณาการในการปฏิบัติและประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพนักงานสอบสวน เช่น อัยการ ศาล สังกศสศรราช ราชทัณฑ์ เป็นต้น

2.2 ปรับปรุงสถานที่ หรือห้องสอบสวนให้มีความเป็นสัดส่วนและเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติหน้าที่

2.3 ส่งเสริมความเข้าใจและประสานความร่วมมือในการปฏิบัติภายในหน่วยงาน เพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

2.4 ปรับเปลี่ยนระบบการสอบสวนโดยให้ทำงานเป็นทีม ซึ่งอาจประกอบด้วย พนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่นิติวิทยาศาสตร์ เจ้าหน้าที่ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ฝ่ายสืบสวนเข้าเวรพร้อมพนักงานสอบสวนในแต่ละผลัด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

2.5 ควรเน้นการศึกษากฎหมาย ระเบียบการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับงานสอบสวน และการฝึกงานสอบสวนเป็นหลักแก่นักเรียนนายร้อยตำรวจ เพื่อให้ให้นักเรียนนายร้อยตำรวจมีพื้นฐานการทำงานสอบสวนที่ดี และมีโอกาสได้สัมผัสประสบการณ์งานสอบสวนก่อนที่จะลงไปปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบด้วยตนเอง

2.6 ส่งเสริมให้มีการฝึกทักษะการพูด การสอบถาม ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับข้อกฎหมาย และระเบียบการปฏิบัติของพนักงานสอบสวน เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้อย่างครบถ้วน ถูกต้องตามกระบวนการ อันจะเป็นการช่วยประหยัดเวลาและเพิ่มความเป็นมืออาชีพให้แก่พนักงานสอบสวน

2.7 ควรจัดทำคู่มือที่อธิบายขั้นตอนการปฏิบัติงานสอบสวนตามกรอบบทบาทหน้าที่รับผิดชอบประกอบกับหลักกฎหมายที่สามารถเข้าใจได้ง่ายและสามารถนำไปปฏิบัติได้ทันที

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

3.1 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อค้นหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทความรับผิดชอบด้านการอำนวยความสะดวกทางอาญาของพนักงานสอบสวน เพื่อให้ทราบปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน และใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการอบรมเพิ่มเติมความรู้บทบาทความรับผิดชอบแก่พนักงานสอบสวนใหม่

3.2 ควรมีการศึกษาประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวกทางอาญาของพนักงานสอบสวนชายในสถานีดำรวจด้วย

3.3 ส่งเสริมให้มีการสร้างโปรแกรมหรือโครงการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอบสวนในสถานีดำรวจแก่พนักงานสอบสวนใหม่และส่งเสริมให้มีการติดตามผลลัพธ์ เปรียบเทียบผลการอบรมเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการอบรมเพิ่มเติมความรู้ให้แก่พนักงานสอบสวนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Benner, P. (1984). **From Novice to Expert: Excellence and Power in Clinical Nursing Practice**. Menlo Park: Addison-Wesley.
- Boonhurn, W. (2001). **The Process of Protecting the Accused in Criminal Investigation**. Master of Laws Thesis, Chulalongkorn University, Bangkok. (In Thai).
- Chompoonich, N. (2019). The Development of Inquiry Official's Role in Protecting Juvenile Delinquents in Criminal Case: A Case Study of Metropolitan Police. **Journal of Social Work**, 27(1), 137-157.
- Egobol, N. (2015). Problems on Legal Implementation of The Domestic Violence Act B.E. 2550 by Inquiry Officials. **Public Health & Health Laws Journal**. 1(1), 14-26.
- Kiatkongkamchay, C. (2014). Development of Work Performance Competence in Inquiry of Female Inquiry officers Attached to The Royal Thai Police. **Ph.D. in Social Science Journal**, 4(3), 28-36.
- Kukudrue, K. (2018). The Evaluation of Female Police Cadet Outcomes of Royal Police Cadet Academy. **Journal of Criminology and Forensic Science**, 5(1), 23-38.
- Office of Human Resources, Royal Thai Police. (2018). **Prevention and Suppression Measures**. Bangkok, Thailand. (In Thai).
- Plungsriskul, W. (1995). **The Role of Female Inquiry Officers in the Investigation of Rape Cases: A Case Study of Justice Personnel**. Master of Social Work Thesis, Thammasat University, Bangkok. (In Thai).

- Punwattana, P. (2015). Factors Affecting Work Effectiveness of Inquiry Female Police Official in Bangkok Metropolis. *Journal of Humanities and Social Science*, 11(1), 195-222.
- Royal Thai Police. (2013). *Order of The Royal Thai Police No. 419/2013 on Administration of Justice in Criminal Cases Making an Investigation and Measures to Control, Inspect, Accelerate the Investigation of Criminal Cases*. Bangkok: Royal Thai Police. (In Thai).
- _____. (2016). *Record of The Royal Thai Police No.0009.13/626 on Naming the Position of Inquiry Official*. Bangkok: Royal Thai Police. (In Thai).
- Srisilarak, R. (2017). Problems, Impediments and Guidelines to Improve the Efficiency and Performance of Judicial Investigation Officers. *Huachiew Chalermprakiet Law Journal*, 8(1), 1-11.
- Thongnoppakoon, A. (2010). *Lynching the Accused in Proceeding at the Scene of Crime Confession Assembly: A Case Study of Lynching and Preventive Measure*. Master of Social Sciences Thesis, Chulalongkorn University, Bangkok. (In Thai).
- Tontan, C. (2009). *Legal Problems and Obstacles on Investigation: A Case Study on Investigation of Child Victim or Child Witness*. Master of Laws Thesis, Sripatum University, Chonburi. (In Thai).
- Watanasin, K. (2017). *A Study of Problems of Duty of Female Police Cadet*. Royal Police Cadet Academy, Nakorn Pathom. (In Thai).
- Yamane, T. (1967). *Taro Statistic: An Introductory Analysis*. New York: Harper & Row.

ผู้เขียน

คำนำหน้า ชื่อ-สกุล

หน่วยงาน/สังกัด

ที่อยู่ของหน่วยงาน

E-mail:

ร้อยตำรวจเอกหญิง อลิสมหา หวังเจริญ

นักศึกษาหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล

เลขที่ 999 ถนนพุทธมณฑลสาย 4 ตำบลศาลายา

อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170

zira_sis@hotmail.com

คำนำหน้า ชื่อ-สกุล

หน่วยงาน/สังกัด

ที่อยู่ของหน่วยงาน

E-mail:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐนันต์ศักดิ์ บวรนนท์กุล

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

เลขที่ 999 ถนนพุทธมณฑลสาย 4 ตำบลศาลายา

อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170

grtbv@mahidol.ac.th